

Reisverslag Zen in China en Japan

Rients Ritskes

Hierbij een kort verslag van mijn studiereis. Het vijf daagse bezoek aan Shanghai en omgeving heeft veel indruk op mij gemaakt. Vooral dankzij de introducties van mijn Chinese studente heb ik veel kunnen zien en met enkele bekende zenmeesters kennis kunnen maken, zoals Kuan Che, zie foto hieronder.

Het was voor mij boeiend om te zien in hoeverre het Boeddhisme nog leeft en mensen er mee bezig kunnen, mogen en willen zijn. Mijn studente, heeft persoonlijk het gevoel dat ze altijd voldoende vrijheid heeft gehad om in haar spirituele behoefte te voorzien. Ze gaat al jaren naar boeddhistische studie-groepen en mediteert in de lokale zentempel. Ze ziet ook wel de grote

invloed van de overheid, die de rol van de religie in de Chinese samenleving duidelijk beknot, maar voelt zich zelf toch niet geremd in haar persoonlijke religieuze vrijheid. Er valt natuurlijk veel meer over te zeggen, maar het was voor mij een andere ervaring dan ik had verwacht. Tijdens het bezoek aan de grote en beroemde Hansan-tempel werd ik verrast door duizenden diep religieus ogende bezoekers. Er waren ook veel agenten in uniform te zien, meer als gewoon op straat, maar die leken niemand te storen. De twee zenmeesters die ik ontmoette zijn aangesteld door de lokale overheid en maakten op mij de indruk van zeer wijze, toegewijde en verlichte geesten te zijn. De Hansan-tempel is ook één van de opleidingskloosters waar de jonge monniken de opleiding krijgen. Mijn indruk van de opleiding was dat deze, hoewel minder strikt, erg veel lijkt op die in Japan.

De kennismaking met Mr. Jin, de kleinzoon van de laatste keizer was ontroerend. Hij is een zeer gerespecteerd calligraaf en maakte de officiële calligrafieën voor de nu lopende World Expo. Zijn grote en zeer expressionele werken maakten veel indruk op me. Hij was duidelijk gelukkig te horen dat de Enso's die hij voor ons maakte inmiddels in enkele Zendo's pronken. Velen hebben mij gevraagd in hoeverre hij

echt de rechtstreekse kleinzoon van de laatste keizer is en toen ik hem dat vroeg, was zijn antwoord lachend dat

hij zonder de revolutie nooit zoveel tijd voor zijn werk en grote passie, het calligraferen, zou hebben gehad. Daar lijken we het mee te moeten doen.

Verder was het heerlijk om weer terug te zijn in Japan. De reis kende vele

hoogtepunten en het terug zien van Tom van Dijk, die nu ruim een jaar in Sogenji zit, was daar zeker één van. Het jaar heeft hem naar eigen zeggen en mijn stellige overtuiging heel goed gedaan en ik heb hem gemotiveerd er nog 'even' te blijven. Steven Wonink uit Utrecht was er een week voor mijn bezoek gearriveerd en voelde zich er inmiddels ook al behoorlijk thuis. Zenmeester Harada en zijn decennia trouwe Amerikaanse assistente Daiichi ontvingen mij bijzonder hartelijk. Ik was, diep onder de indruk van de power van de 70 jarige Harada Roshi, die gewoonlijk 's ochtends om twee uur opstaat.

Het was ook heel goed weer bij te praten met Nen-san Sasaki Roshi, de opvolger van Hirata Roshi, mijn leraar van destijds. Nen-san is nu dus abt van het be-

roemde Tenryu-ji. Harada heeft, naast 6 japanse monniken, 25 buitenlandse studenten met 10 nationaliteiten, maar in Tenryu-ji houden ze de deur voor buitenlanders dicht. Alleen als je Japans spreekt, maak je er een kans binnen te komen. Ik had mijn Japans daarom ook maar even weer wat opgehaald en voelde me weer helemaal thuis. Een week lang heb ik er dagelijks met de monniken gemediteerd.

Over de zeer gevarieerde spirituele inspiratie die ik op deed zou ik een veel langer verslag kunnen schrijven, maar daarvan hoop ik met name verslag te gaan doen tijdens de komende sesshin van 27 juni t/m 3 juli in Barchem. Zie: <http://www.zen.nl/sesshin.htm>. Thema's dan zijn o.a., **Aandacht, boosheid en vertrouwen**. De inspiratie komt vooral uit het op reis gelezen boek: *De verzameling van lange leerredes*.

